

Szkolenie z zakresu: Prawo energetyczne – najnowsze regulacje
Dofinansowane w ramach Projektu „Wzrost poziomu wiedzy i podniesienie rozwoju zawodowego w budownictwie” ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Priorytet 2.1

Instytucja zamawiająca: Zachodniopomorska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa

Autor:
dr inż. Grzegorz Barzyk
Rzeczoznawca energetyczny SEP

„Dyrektywy energetyczne” i ich wpływ na kształt polskiego prawa energetycznego

Szkolenie z zakresu: Prawo energetyczne – najnowsze regulacje

Ramowy plan szkolenia

1. Zasady polityki energetycznej
2. Dyrektywa 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE
3. Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE
4. Dyrektywa 2001/77/WE z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych
5. Dostarczanie paliw i energii
6. Regulacje gospodarki paliw i energii
7. Koncesje i taryfy
8. Urządzenia, instalacje, sieci i ich eksploatacja.
9. Oczekiwania i problemy

Ustawą podstawową jest:

USTAWA z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne

Ostatnie liczne zmiany ustawy, weszły w życie z dniem 3 maja 2005 r. Zmiany te wynikają z przepisów ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2005 r. Nr 62, poz. 552). Niektóre zmiany dokonane ustawą zmieniającą z dnia 4 marca 2005 r. weszły w życie z dniem 1 października 2005 r. lub wejdą w życie dniem 1 lipca 2007 r.

Zmiany w art. 21 ustawy, które weszły w życie z dniem 1 września 2005 r. oraz zmiany w art. 17, art. 19 ust. 5, art. 20 ust. 3 i ust. 5 ustawy, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2006 r., wynikają z przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o przeprowadzaniu konkursów na stanowiska kierowników centralnych urzędów administracji rządowej, prezesów agencji państwowych oraz prezesów zarządów państwowych funduszy celowych (Dz. U. Nr 163, poz. 1362) oraz z przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. Nr 175, poz. 1462).

Prawo energetyczne określa zasady kształtowania polityki energetycznej państwa, zasady i warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw i energii, w tym ciepła, oraz działalności przedsiębiorstw energetycznych, a także określa organy właściwe w sprawach gospodarki paliwami i energią.

Celem ustawy jest tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju kraju, zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, oszczędnego i racjonalnego użytkowania paliw i energii, rozwoju konkurencji, przeciwdziałania negatywnym skutkom naturalnych monopolii, uwzględniania wymogów ochrony środowiska, zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych oraz równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii.

Wyzwania związane z globalizacją i rosnącą konkurencyjnością innych gospodarek światowych, pojawienie się w krajach Unii barier strukturalnych dla wzrostu gospodarczego, spowolnienie jego tempa oraz wysoki poziom bezrobocia doprowadziły do przyjęcia podczas posiedzenia Rady Europejskiej 23 i 24 marca 2000 r. w Lizbonie strategii (tzw. strategii lizbońskiej).

Głównym celem Strategii Lizbońskiej jest stworzenie na terytorium Europy, do roku 2010, najbardziej konkurencyjnej gospodarki na świecie. Sama strategia skupia się na czterech kwestiach: innowacyjności (gospodarka oparta o wiedzę), liberalizacji (rynków telekomunikacji, energii, transportu oraz rynków finansowych), przedsiębiorczości (ułatwienia w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej) oraz spójności społecznej (kształtowanie nowego aktywnego państwa socjalnego).

Zasady polityki energetycznej

Cele zasadnicze

szybkie przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy, w tym rozwój społeczeństwa informacyjnego, badań i innowacji oraz kształcenie odpowiednich kwalifikacji i umiejętności;

liberalizacja i integracja tych rynków i sektorów, których wspólny rynek de facto nie objął: telekomunikacja, energetyka, transport, poczta, a także usługi finansowe oraz całość rynku usług;

rozwój przedsiębiorczości: deregulacja i lepsze wsparcie ze strony administracji (likwidacja barier administracyjno-prawnych), łatwiejszy dostęp do kapitału i technologii, ograniczanie zakłócającej konkurencję pomocy publicznej, tworzenie równego pola konkurencji;

wzrost zatrudnienia i zmiana modelu społecznego: wzrost aktywności zawodowej, uelastycznienie rynku pracy, poprawa edukacji, modernizacja systemu zabezpieczenia społecznego, ograniczanie biedy i wykluczenia społecznego; dbałość o trwałe fundamenty rozwoju i środowisko naturalne: ograniczanie zmian klimatycznych, zachowanie zasobów naturalnych

Dyrektywa 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE

Dyrektywa ustanawia wspólne reguły dotyczące wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i dostaw energii elektrycznej a także reguły odnoszące się do organizacji i funkcjonowania sektora energetycznego, dostępu do rynku, kryteriów i procedur mających zastosowanie w zaproszeniach do składania ofert i przyznawania zezwoleń, a także działania systemów. Przyjęte rozwiązania zastępują miejsce:

- dyrektywy Rady 90/547/EWG z dnia 29 października 1990 r. w sprawie przesyłu energii elektrycznej poprzez sieci przesyłowe,
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Unii europejskiej 96/92/WE z dnia 19 grudnia 1996 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej.

Dyrektywa 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE

Celem dyrektywy jest poprawa warunków dostępu do sieci elektroenergetycznych, zarówno na poziomie sieci przesyłowej, jak i dystrybucyjnej, dla podmiotów działających na rynku konkurencyjnym energii elektrycznej w poszczególnych krajach członkowskich UE i w wymianie transgranicznej.

Dyrektywa 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE

Nowa dyrektywa zobowiązuje kraje członkowskie do wyznaczenia jednego lub więcej organów regulacyjnych całkowicie niezależnych od przemysłu energetycznego odpowiedzialnych za efektywne, sprawne i niedyskryminacyjne funkcjonowanie rynku konkurencyjnego energii elektrycznej (art. 23 ust. 1)

Dyrektywa 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE

Dominacja pionowo zintegrowanych przedsiębiorstw energetycznych preferujących dostawę dla swoich odbiorców od własnych jednostek wytwórczych jest zjawiskiem niekorzystnym.

W celu radykalnej poprawy tej sytuacji Dyrektywa 2003/54/EC obliguje państwa członkowskie do wydzielenia prawnej działalności sieciowej w przedsiębiorstwach pionowo zintegrowanych.

Odnosi się to do działalności operatorów systemów przesyłowych (art. 10) i również systemów dystrybucyjnych (art. 15), które obsługują więcej niż 100 000 odbiorców. Dyrektywa wymaga, aby ta działalność była „co najmniej niezależna prawnie i organizacyjnie a także w zakresie podejmowania decyzji” od innych rodzajów działalności.

Dyrektywa **2003/54/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE

W polskich realiach, podstawową trudnością jest rozwiązanie problemu zobowiązań przedsiębiorstwa PSE SA (pełniącego obowiązki operatora systemu przesyłowego – OSP) wynikające z kontraktów długoterminowych (KDT) zawartych z wytwórcami, oraz przekazanie obowiązku zawierania umów sprzedaży z odbiorcami, którzy są bezpośrednio przyłączeni do sieci PSE, a którzy nie chcą korzystać z prawa do wyboru własnego dostawcy.

Ustawa nowelizująca Prawo energetyczne z 29 lipca 2002 r. wprowadziła zniósł obowiązek zawierania umów sprzedaży energii przez OSP w odniesieniu do odbiorców nie korzystających z TPA, lecz nie przeniosła tego obowiązku na inne przedsiębiorstwa, co jest poważną wadą legislacyjną.

Dyrektywa 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE

Dyrektywa 2003/54/EC wprowadziła dla krajów członkowskich jednolity obowiązek nadania uprawnień do wyboru dostawcy energii (art. 21):

- a) najpóźniej od 1 lipca 2004 r. wszystkim odbiorcom nie będącym odbiorcami bytowo-komunalnymi;
- b) b) od 1 lipca 2007 r. wszystkim odbiorcom.

Dyrektywa **2003/54/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE

Dyrektywa nakłada (art. 3) na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia tzw. dostawy kompleksowej (*universal service*) dla odbiorców komunalno-bytowych i małych przedsiębiorstw (zatrudniających do 50 pracowników i obrocie rocznym nie przekraczającym 10 mln Euro), którzy nie uzyskali jeszcze uprawnień do TPA lub nie chcą z tego uprawnienia korzystać. W celu realizacji dostaw kompleksowych dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie do wyznaczenia tzw. „dostawcy z urzędu” (*last resort supplier*)

Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE

Dyrektywa ustanawia wspólne reguły dotyczące przesyłu, dystrybucji, dostaw i magazynowania gazu ziemnego a także organizację i działanie sektora gazu ziemnego, dostępu do rynku, kryteria i procedury stosowane w udzielaniu zezwoleń na przesył, dystrybucję, dostawy i magazynowanie gazu ziemnego oraz na eksploatację systemów.

Przyjęte rozwiązania zastępują miejsce:

- dyrektywy Rady 91/296/EWG z dnia 31 maja 1991 r. w sprawie przesyłu gazu ziemnego poprzez sieci,
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/30/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

Wybrane zapisy z dyrektywy 2003/55/EC

Artykuł 11

Wyznaczenie operatorów systemu dystrybucyjnego

Państwa Członkowskie wyznaczają albo nakładają na przedsiębiorstwa będące właścicielem albo odpowiedzialne za systemy dystrybucyjne obowiązek wyznaczenia jednego albo więcej operatorów systemu dystrybucyjnego na okres określony przez Państwa Członkowskie, biorąc pod uwagę efektywność i rachunek ekonomiczny, oraz gwarantują zgodność działalności tych operatorów z art. 12–14.

Wybrane zapisy z dyrektywy 2003/55/EC

Artykuł 12

Zadania operatorów systemu dystrybucyjnego

- 1. Każdy operator systemu dystrybucyjnego powinien eksploatować, konserwować i remontować oraz rozbudowywać w warunkach opłacalności ekonomicznej bezpieczny, niezawodny i sprawny system, przy należyтым poszanowaniu środowiska naturalnego.**
- 2. W żadnym przypadku operator systemu dystrybucyjnego nie może stosować działań dyskryminacyjnych wśród użytkowników systemu albo wśród kategorii użytkowników systemu, zwłaszcza na korzyść swoich przedsiębiorstw zależnych.**
- 3. Każdy operator systemu dystrybucyjnego powinien dostarczać każdemu innemu operatorowi systemu dystrybucyjnego lub przesyłowego lub operatorowi LNG lub operatorowi systemu magazynowego dostateczną ilość informacji gwarantujących, że transport i magazynowanie gazu ziemnego odbywa się w sposób zgodny z bezpieczną i efektywną eksploatacją połączonych systemów.**

Wybrane zapisy z dyrektywy 2003/55/EC

Artykuł 12

Zadania operatorów systemu dystrybucyjnego

- 4. Każdy operator systemu dystrybucyjnego powinien dostarczać użytkownikom systemu informacji potrzebnych do skutecznego dostępu do systemu.**
- 5. W przypadku gdy operatorzy systemu dystrybucyjnego są odpowiedzialni za bilansowanie gazu w systemie dystrybucyjnym, przyjęte przez nich w tym celu przepisy powinny być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne, z włączeniem przepisów dotyczących opłat od użytkowników systemu w przypadku spowodowanego przez nich niezbilansowania energetycznego. Warunki świadczenia takich usług przez operatorów systemu, łącznie z przepisami i taryfami, ustalane są zgodnie z postanowieniami art. 25 ust. 2 w sposób niedyskryminacyjny i odzwierciedlający koszty i powinny być publikowane.**

Wybrane zapisy z dyrektywy 2003/55/EC

Artykuł 13

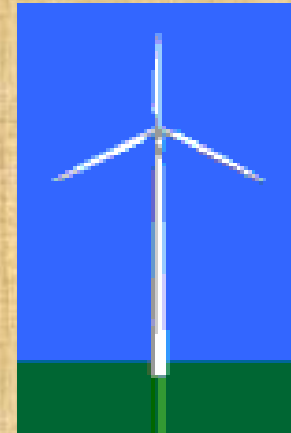
Wydzielenie operatorów systemu dystrybucyjnego

- 1. W przypadku gdy operator systemu dystrybucyjnego stanowi część pionowo zintegrowanego przedsiębiorstwa, pozostaje niezależny, przynajmniej w swej formie prawnej, organizacyjnej i podejmowania decyzji, od innych działań niezwiązanych z dystrybucją. Te przepisy nie oznaczają obowiązku wyodrębnienia własności aktywów systemu dystrybucyjnego z pionowo zintegrowanego przedsiębiorstwa.**
- 2. W uzupełnieniu wymogów ust. 1, mówiących o tym, że operator systemu dystrybucyjnego jest częścią pionowo zintegrowanego przedsiębiorstwa, operator jest niezależny, w rozumieniu organizacyjnym i podejmowania decyzji, od innych działań niezwiązanych z dystrybucją.**

**DYREKTYWA 2001/77/WE PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 27 września 2001
r.w sprawie wspierania produkcji na rynku
wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze
źródeł odnawialnych**

Dyrektywa zobowiązuje wszystkie Państwa Członkowskie do wytyczenia krajowych celów indykatorywnych w zakresie zużycia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii. Wspomniane wyżej krajowe cele indykatorywne będą zgodne z wszelkimi zobowiązaniami krajowymi, przyjętymi przez Wspólnotę w ramach Protokołu z Kyoto.

Przewidywany wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii w Polsce wynika m.in. z Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy (Dz.U. 264/2004 poz. 2656), które określa ilość energii elektrycznej wytworzonej w źródłach niekonwencjonalnych i odnawialnych w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez dane przedsiębiorstwo energetyczne

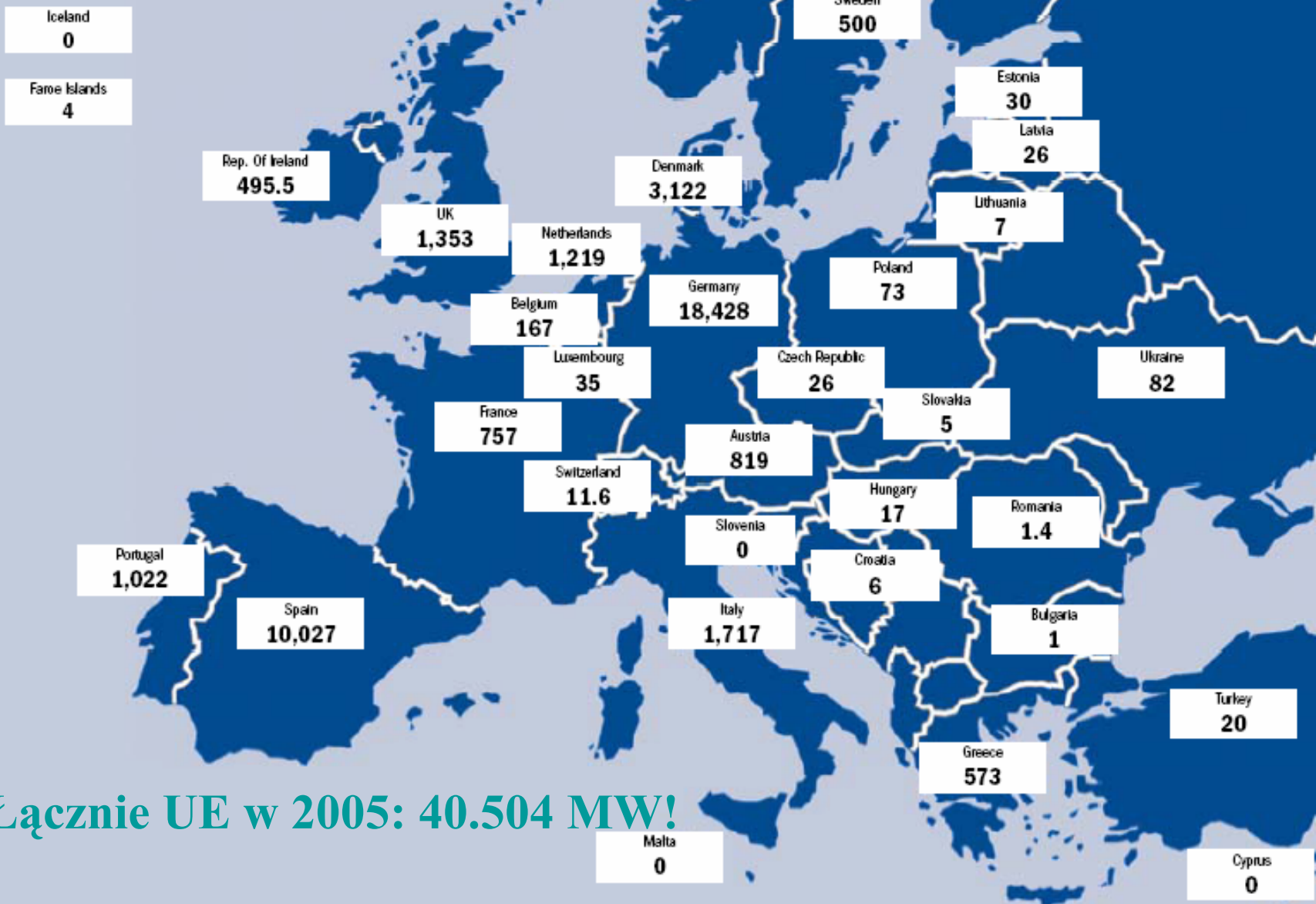
- **3,1% w 2005 r.**
- **3,6% w 2006 r.**
- **4,3% w 2007 r.**
- **5,4% w 2008 r.**
- **7,0% w 2009 r.**
- **9,0% w 2010 r.**
- **9,0% w 2011 r. ...**
- **9,0% w 2014 r.**

Kontynent	1990	1993	1996	1998	1999	2000	2003
Europa w tym Polska	470 b.d.	1238 b.d.	3507 3	6469 5	9304 5	10668 8	28706 57
Ameryka Łacińska	0	0	28	52	87	87	118
Ameryka Północna	1700	1788	1611	2575	2619	2642	6691
Azja	0		895	1246	1366	1512	3355
Australia	0		14	22	48	92	198
Afryka	0		15	15	28	78	226
Świat razem	2170	3026	6070	10379	13452	15079	39294

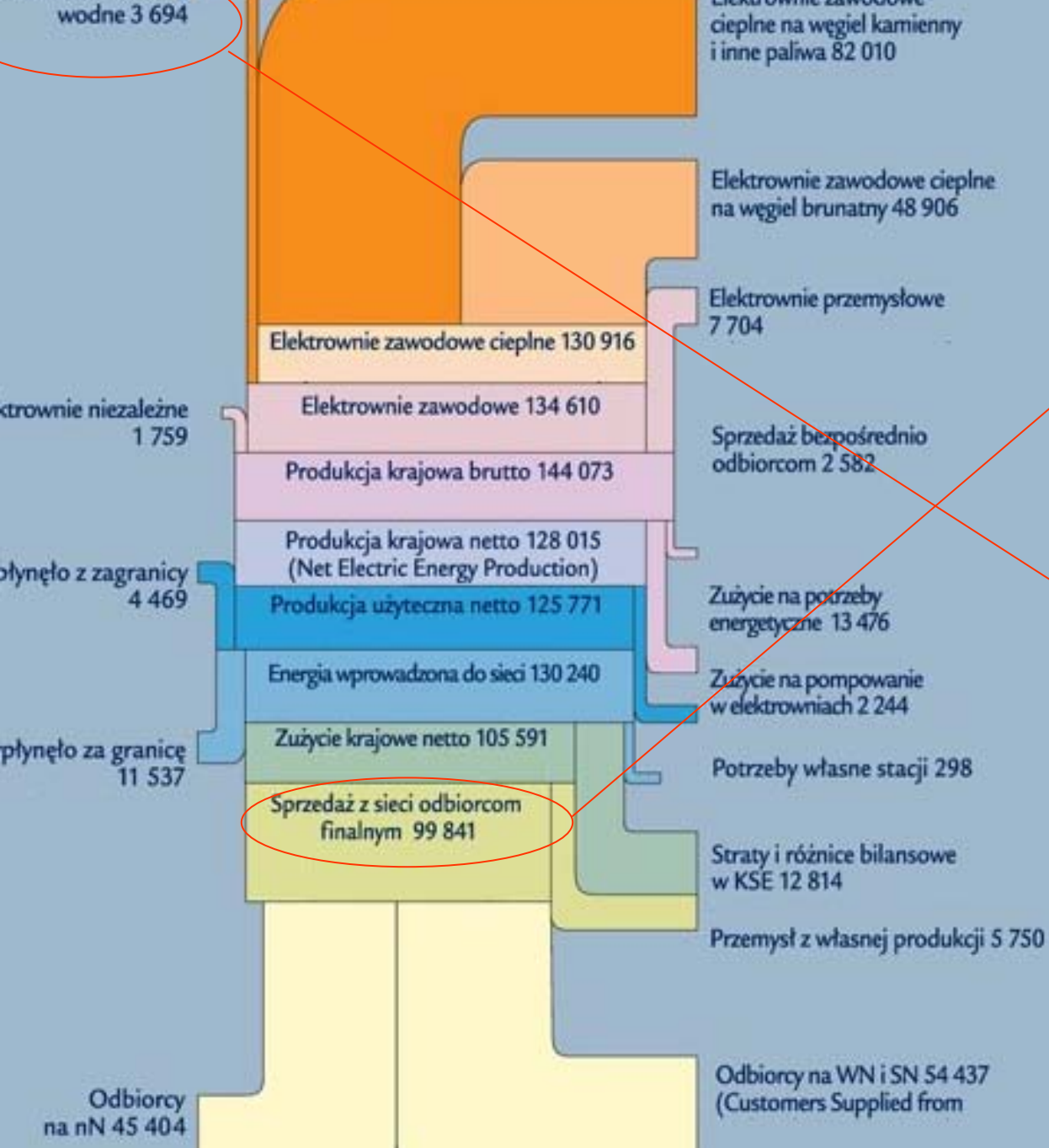
Moce zainstalowane w energetyce wiatrowej na świecie (MW)

EU = 40,504 MW

ACCESSION COUNTRIES - 28 MW

Łącznie UE w 2005: 40.504 MW!

Krajowy bilans energetyczny za 2002 rok (wg PSE S.A.)

Sprzedaż finalna ogółem
99 841 GWh

$$9\% * 99\ 841\ \text{GWh} = 8986\ \text{GWh}$$

Elektrownie wodne
3 694 GWh

Różnica:
8986 – 3694 = 5292 GW

Różnica (brak energii z OZE do limitu 9,0%)

5292 GWh

Zakładając że 1 elektrownia wiatrowa o mocy zainstalowanej 2MW produkuje rocznie ok. 4 mln kWh (czyli ok. 4 GWh) -

otrzymujemy, że w celu wypełnienia różnicy jw. powinno być w Polsce co najmniej : 1323 sztuk takich elektrowni wiatrowych

Zatem łączna moc zainstalowana tylu elektrowni wynieść powinna:

1323 *2 = 2646 MW

ostarczanie paliw i energii

Polski system wytwarzania energii oparty jest o pracę 17 elektrowni lub zespołów elektrowni.

14 elektrowni samodzielnych lub w zespołach, zasilanych jest węglem kamiennym,

2 samodzielne elektrownie i zespół trzech elektrowni systemowych (PAK S.A.) zasilanych jest węglem brunatnym.

Ponadto funkcjonuje 28 elektrociepłowni i zespołów elektrociepłowni oraz 6 pojedynczych bądź pracujących jako zespół elektrowni wodnych, a także ok. 80 mniejszych samodzielnych elektrociepłowni lokalnych, dawniej przemysłowych.

Sieć dystrybucji tworzy sieć spółek zajmujących się dystrybucją oraz obrotem energii elektrycznej. Do ich zadań należy rozdział energii elektrycznej za pomocą sieci 110 kV i sieci średniego napięcia oraz dostarczanie energii do odbiorców końcowych i obrót handlowy energią.

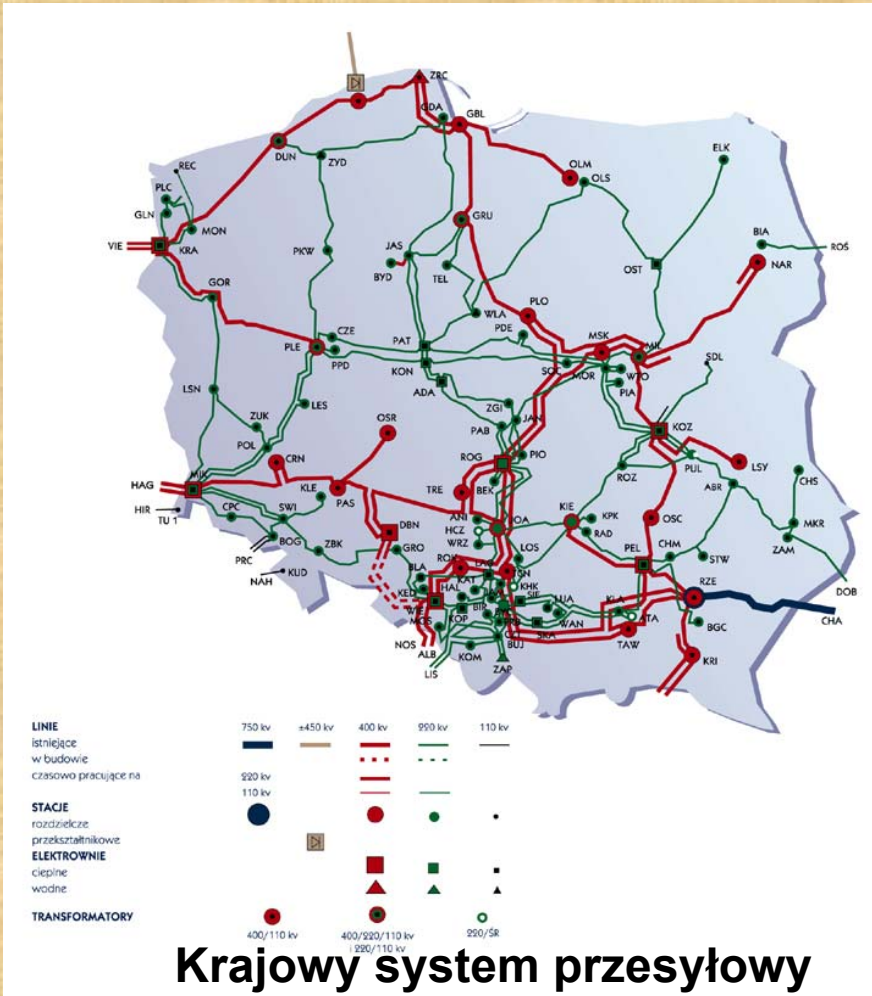
Do w/w spółek dystrybucyjnych należy większość linii 110 kV i całość sieci dystrybucyjnej średniego i niskiego napięcia.

Koncesje na obrót energią elektryczną posiada także około 200 innych spółek.

ostarczanie paliw i energii

Rolę operatora systemu przesyłowego w krajowym systemie elektroenergetycznym pełni Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE - Operator). Spółka ta, oprócz przesyłu sieciami najwyższych napięć, zajmuje się obrotem hurtowym i eksportem energii elektrycznej.

Na koniec 2003 r. odnotowano następujące dane techniczne systemu elektroenergetycznego:

moc zainstalowana ogółem 35.406 MW, moc osiągalna 34.230 MW, maksymalne roczne zapotrzebowanie mocy – 23.288 MW.

Produkcja energii elektrycznej ogółem brutto w elektrowniach zawodowych i przemysłowych wyniosła 151.792 GWh, z czego 94,7% przypadło na elektrownie zawodowe.

Zużycie energii elektrycznej w kraju, w roku 2003 wyniosło 141.631 GWh.

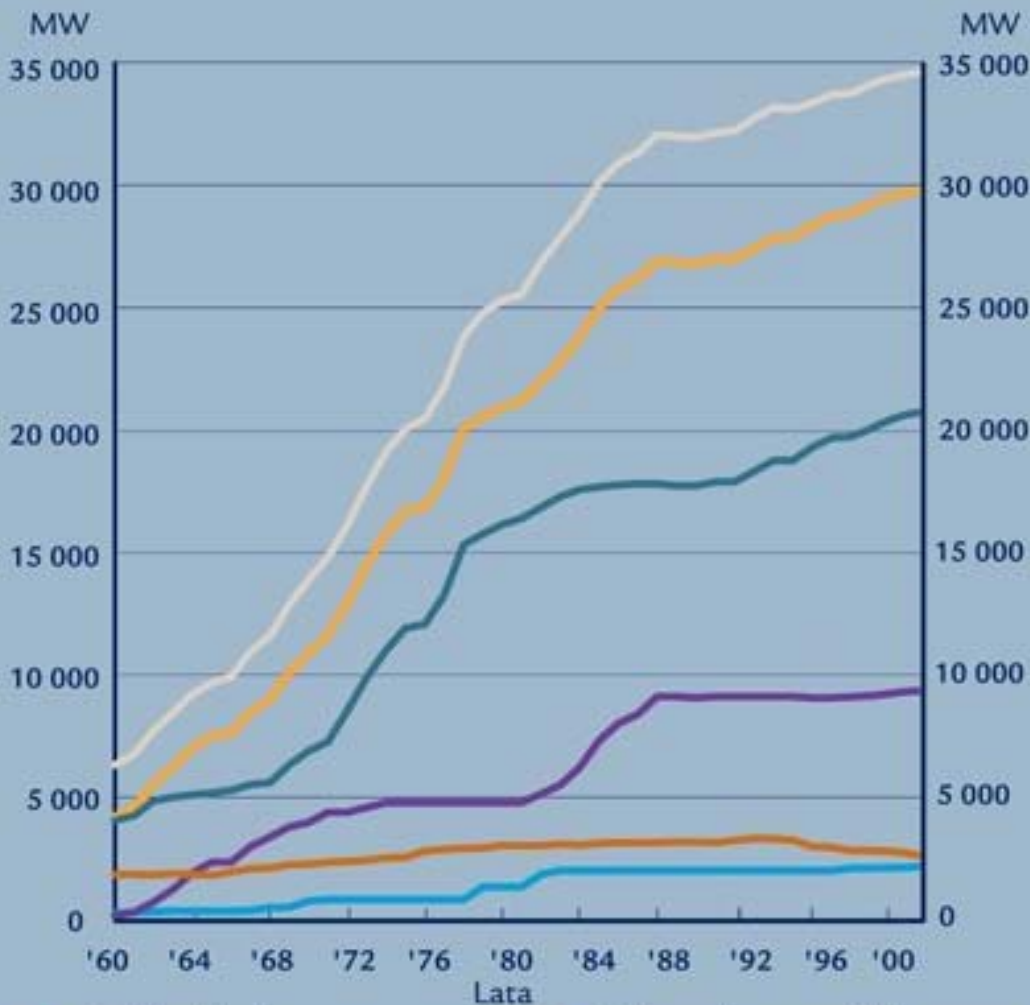
Przychody z całokształtu działalności sektora wynosiły w 2003 roku 73.031,5 mln zł, w tym ze sprzedaży produktów i usług 44.314,3 mln zł, przychody ze sprzedaży towarów i materiałów 26.612,3 mln zł.

Wynik finansowy netto wyniósł 1.332,2 mln zł.

Procentowy udział mocy zainstalowanej
na dzień 31.12.2002r.
(100%=34 683 MW)

źródło PSE S.A.

- Ogółem kraj
- Elektrownie na węgiel brunatny
- Elektrownie zawodowe ciepne
- Elektrownie przemysłowe
- Elektrownie na węgiel kamienny
- Elektrownie wodne

ostarczanie paliw i energii

Pozyskiwanie energii pierwotnej oraz struktura jej przetwarzania w 2003 r. kształtowała się następująco:

Zużycie/Pozyskanie

Węgiel kamienny – 102,8 mln ton/ 85,3 mln ton

Węgiel brunatny – 60,9 mln ton / 60,8 mln ton

Ropa naftowa – 764,8 tys. ton / 17 459,6 tys. ton

Gaz ziemny – 4 mld m³ / 12,7 mld m³

We wszystkich wariantach prognoz zapotrzebowanie całkowite na energię finalną, czyli energię konsumowaną przez podmioty gospodarcze i gospodarstwa domowe, wzrośnie do 2025 r. o ok. 50%. W prognozowanej strukturze zużycia wyraźnie wzrośnie udział energii elektrycznej, paliw ciekłych i gazu ziemnego, natomiast wielkości zużycia węgla i ciepła pozostaną na obecnym poziomie.

Na koniec 2003 r. długość linii energetycznych będących własnością PSE S.A. wynosiła na poszczególnych poziomach napięć odpowiednio:
66 linii o napięciu 400kV, długość 4 830 km oraz
165 linii o napięciu 220 kV, długość 7 913 km.

Długość sieci przesyłowych gazu ziemnego wynosi ok. 15,5 tys. km, natomiast dystrybucyjnych ponad 100 tys. km. Łączna pojemność magazynów gazu wynosi ok. 1,5 mld m³.

Krajowe wydobycie gazu ziemnego w Polsce wynosi ok.
4 mld m³ rocznie, co daje 6. pozycję w UE.

Pozostała część krajowego zapotrzebowania na gaz ziemny, tj.
ok. 8,7 mld. m³, pochodzi z importu.

Według prognoz Komisji Europejskiej,
zużycie gazu ma wzrosnąć do 2010 r. o 50%, w porównaniu ze
stanem dotychczasowym i wyniesie 20 mld m³ rocznie.

Obecnie polską nitką przesyłanych jest ok. 50 mln m³ gazu na dobę, z czego ok. 41,5 mln m³ gazu transportowane jest do Niemiec i ok. 8,5 mln m³ do Polski.

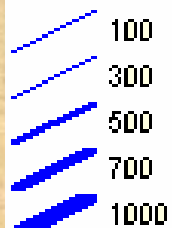

Legenda:

Gazociągi systemu E

Gazociągi systemu Lw

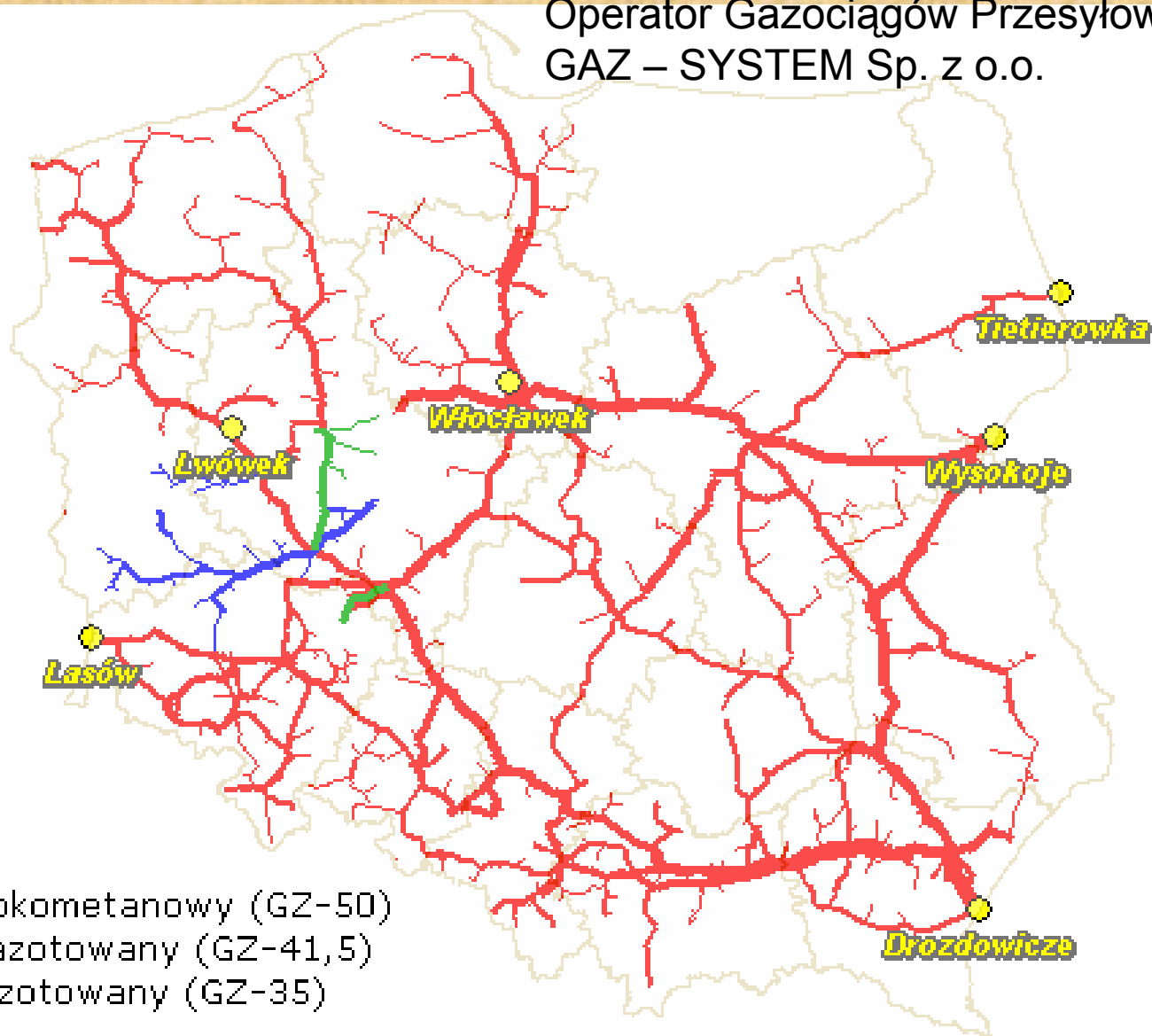
Gazociągi systemu Ls

E – gaz ziemny wysokometanowy (GZ-50)

Lw – gaz ziemny zaazotowany (GZ-41,5)

Ls – gaz ziemny zaazotowany (GZ-35)

Na infrastrukturę transportową w zakresie transportu ropy naftowej w Polsce składają się:

- ropociągi:

- polski odcinek rurociągu „Przyjaźń”, który na terenie Polski składa się z dwóch nitek, biegnących od granicy z Białorusią w Adamowie do Schwedt w Niemczech:

- odcinek wschodni Adamowo – Płock (234 km) ma obecnie przepustowość ok. 43 mln ton rocznie,

- odcinek zachodni Płock – Schwedt (416 km) ma przepustowość 27 mln ton rocznie,

- rewersyjny rurociąg pomorski (237 km) o przepustowości do 16 mln ton rocznie (kierunek Płock – Gdańsk) oraz 28 mln ton (kierunek Gdańsk – Płock). Łączy on rurociąg „Przyjaźń” z terminalem w Porcie Północnym w Gdańsku.

- morskie terminale przeładunkowe – w porcie w Gdańsku funkcjonują dwa przedsiębiorstwa specjalizujące się w przeładunkach ropy naftowej: Naftoport Sp. z o.o. oraz Port Północny Sp. z o.o. Ich łączne zdolności przeładunkowe kształtują się na poziomie 33,8 mln ton/rok.

Oprócz rurociągów przeznaczonych do transportu ropy naftowej, istotnym dla sektora paliw ciekłych elementem infrastruktury, są rurociągi służące do przemieszczania paliw finalnych oraz zbiorniki magazynowe.

W Polsce działa 7 rafinerii ropy naftowej.

Tylko dwie z nich PKN Orlen S.A. oraz Rafineria Gdańska odgrywają istotną rolę w gospodarce.

Ich zdolności przerobu kształtują się na poziomie 360 tys. bbl/d (Orlen) oraz 90 tys. bbl/d (Rafineria Gdańsk)

Dostarczanie paliw gazowych lub energii odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, o którym mowa w art. 7, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji i umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub umowy o świadczenie usług skraplania gazu.

Art. 12 Prawa Energetycznego

Naczelnym organem administracji rządowej właściwym w **sprawach polityki energetycznej** jest Minister Gospodarki.

Zadania Ministra Gospodarki w zakresie polityki energetycznej obejmują:
przygotowywanie, w porozumieniu z właściwymi ministrami, założenia polityki energetycznej oraz koordynowanie jej realizacji,
określanie szczegółowych warunków planowania i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w paliwa i energię, w trybie i zakresie ustalonych w ustawie,
nadzór nad funkcjonowaniem krajowych systemów energetycznych w zakresie określonym ustawą,
współdziałanie z wojewodami i samorządami terytorialnymi w sprawach planowania i realizacji systemów zaopatrzenia w paliwa i energię,
koordynowanie współpracy z międzynarodowymi organizacjami rządowymi w zakresie określonym ustawą.

Polityka energetyczna państwa określa w szczególności:

- 1) bilans paliwowo-energetyczny kraju;
- 2) zdolności wytwórcze krajowych źródeł paliw i energii;
- 3) zdolności przesyłowe, w tym połączenia transgraniczne;
- 4) efektywność energetyczną gospodarki;
- 5) działania w zakresie ochrony środowiska;
- 6) rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- 7) wielkości i rodzaje zapasów paliw;
- 8) kierunki restrukturyzacji i przekształceń własnościowych sektora paliwowo-energetycznego;
- 9) kierunki prac naukowo-badawczych;
- 10) współpracę międzynarodową.

Polityka energetyczna Polski do 2025 roku

Rada Ministrów przyjęła 4 stycznia 2005 r. opracowany przez międzyresortowy Zespół ds. Polityki Energetycznej dokument Polityka energetyczna Polski do 2025 roku.

Program potwierdza zasadność kontynuowania polityki energetycznej, której celem jest: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju, wzrost konkurencyjności gospodarki i jej efektywności energetycznej, ochrona środowiska przed negatywnymi skutkami działalności energetycznej, związanej z wytwarzaniem, przesyłaniem oraz dystrybucją energii i paliw

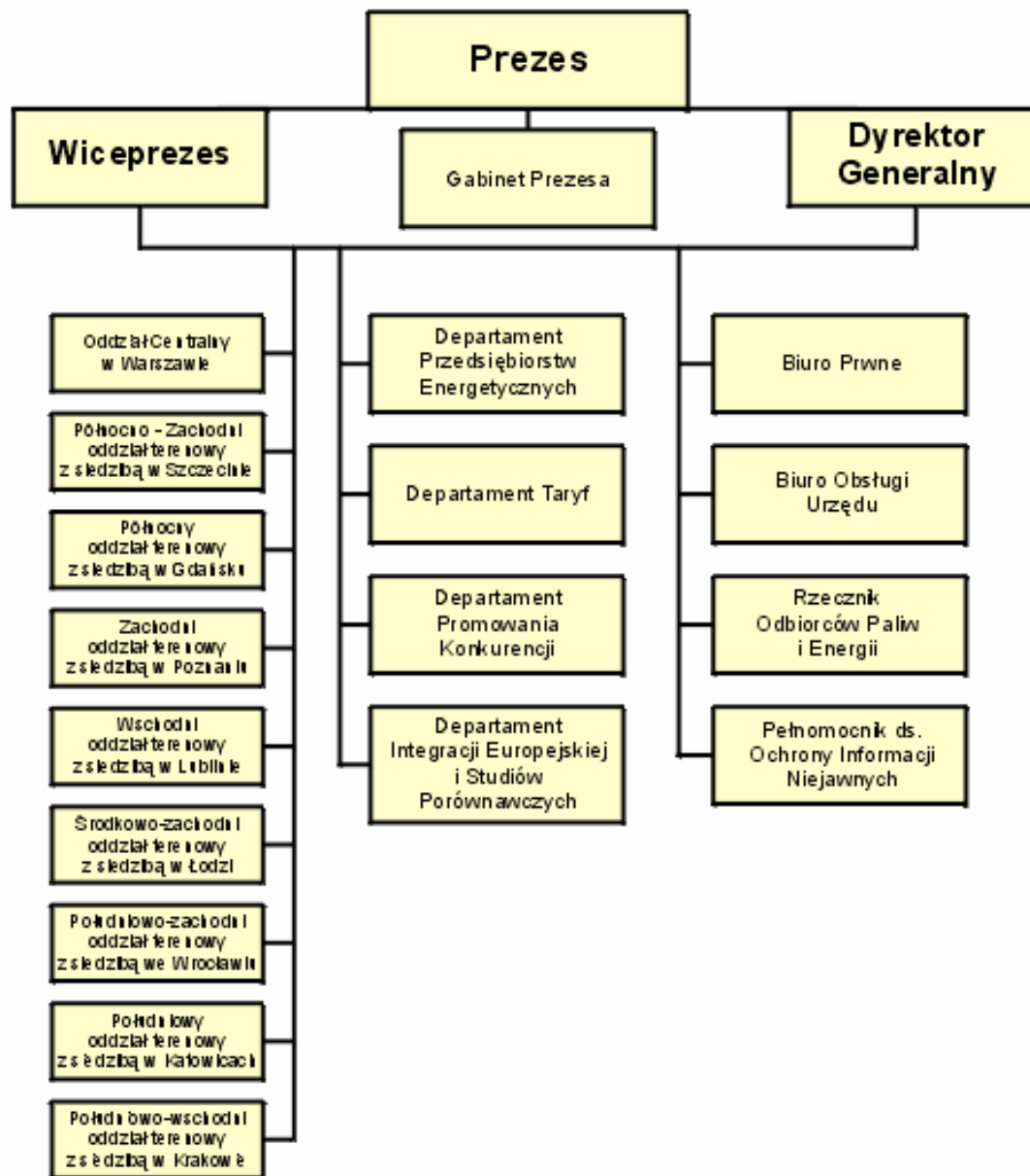
Stojąc przed zadaniami w sektorze elektroenergetycznym, wynikającymi z niekonsekwentnie wdrażanego wcześniej procesu zmian organizacyjnych, postępującej degradacji technicznej urządzeń wytwórczych, sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, nieskutecznej polityki regulacyjnej, w obliczu rosnącego zapotrzebowania na energię elektryczną, a także wobec konieczności wypełnienia zobowiązań ograniczenia emisji zgodnie z Traktatem Akcesyjnym, w Ministerstwie Gospodarki opracowano

Program dla elektroenergetyki, który ma być szansą rozwoju dla tego sektora.

Projekt dokumentu „Program dla elektroenergetyki” został zaakceptowany kierunkowo przez Komitet Rady Ministrów 2 marca 2006 r.

Obecnie projekt dokumentu został skierowany do konsultacji społeczno – gospodarczych.

Struktura Urzędu Regulacji Energetyki

Zagadnienia związane z koncesjami uregulowano w Prawie Energetycznym. Zgodnie z Art. 32

1. Uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie:

1) wytwarzania paliw lub energii, z wyłączeniem: wytwarzania paliw stałych lub paliw gazowych, wytwarzania energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy nieprzekraczającej 50 MW niezaliczanych do odnawialnych źródeł energii, wytwarzania energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła w źródłach o łącznej mocy nieprzekraczającej 5 MW niezaliczanych do odnawialnych źródeł energii, wytwarzania ciepła w źródłach o łącznej mocy nieprzekraczającej 5 MW;

Uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie:

- 2)** magazynowania paliw gazowych w instalacjach magazynowych, skraplania gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego, jak również magazynowania paliw ciekłych, z wyłączeniem: lokalnego magazynowania gazu płynnego w instalacjach o przepustowości poniżej 1 MJ/s oraz magazynowania paliw ciekłych w obrocie detalicznym;
- 3)** przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, z wyłączeniem: dystrybucji paliw gazowych w sieci o przepustowości poniżej 1 MJ/s oraz przesyłania lub dystrybucji ciepła, jeżeli łączna moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW;

Uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie:

- 4) obrotu paliwami lub energią, z wyłączeniem: obrotu paliwami stałymi, obrotu energią elektryczną za pomocą instalacji o napięciu poniżej 1 kV będącej własnością odbiorcy, obrotu paliwami gazowymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 100 000 euro, obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza 10 000 euro, oraz obrotu paliwami gazowymi lub energią elektryczną dokonywanego na giełdach towarowych przez towarowe domy maklerskie prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi na podstawie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych jak również obrotu ciepłem, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW.

Uzyskania koncesji, o której mowa w ust. 1 pkt 1 Artykułu 32, nie wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania ciepła uzyskiwanego w przemysłowych procesach technologicznych, a także gdy wielkość mocy zamówionej przez odbiorców nie przekracza 5 MW.

Koncesji udziela się na czas oznaczony, nie krótszy niż 10 lat i nie dłuższy niż 50 lat, chyba że przedsiębiorca wnioskuje o udzielenie koncesji na czas krótszy.

Przedsiębiorstwa energetyczne ustalają taryfy dla paliw gazowych lub energii, stosownie do zakresu wykonywanej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 32 ust. 1; taryfy należy kalkulować w sposób zapewniający:

- 1) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, dystrybucji lub obrotu paliwami gazowymi i energią oraz magazynowania, skraplania lub regazyfikacji paliw gazowych, wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność;
- 2) pokrycie kosztów uzasadnionych ponoszonych przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych w związku z realizacją ich zadań;
- 3) ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat.

Taryfy dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła mogą uwzględniać koszty współfinansowania przez przedsiębiorstwa energetyczne przedsięwzięć i usług zmierzających do zmniejszenia zużycia paliw i energii u odbiorców, stanowiących ekonomiczne uzasadnienie uniknięcia budowy nowych źródeł energii i sieci.

Taryfy dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła mogą uwzględniać koszty współfinansowania przez przedsiębiorstwa energetyczne przedsięwzięć związanych z rozwojem odnawialnych źródeł energii.

Przedsiębiorstwa energetyczne różnicują ceny i stawki opłat określone w taryfach dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła dla różnych grup odbiorców wyłącznie ze względu na koszty uzasadnione spowodowane realizacją świadczenia, o ile przepisy nie stanowią inaczej.

Przedsiębiorstwo energetyczne na podstawie cen i stawek opłat zawartych w taryfie lub cen i stawek opłat ustalanych na rynku konkurencyjnym, o którym mowa w art. 49 ust. 1, wylicza opłaty za dostarczane do odbiorcy paliwa gazowe, energię elektryczną lub ciepło.

Art. 51. Prawa Energetycznego

Projektowanie, produkcja, import, budowa oraz eksploatacja urządzeń, instalacji i sieci powinny zapewniać racjonalne i oszczędne zużycie paliw lub energii przy zachowaniu:

- 1) niezawodności współdziałania z siecią;
- 2) bezpieczeństwa obsługi i otoczenia po spełnieniu wymagań ochrony środowiska;
- 3) zgodności z wymaganiami odrębnych przepisów, a w szczególności przepisów: prawa budowlanego, o ochronie przeciwporażeniowej, o ochronie przeciwpożarowej, o dozorze technicznym, o ochronie dóbr kultury, o muzeach, *Polskich Norm wprowadzonych do obowiązkowego stosowania* lub innych przepisów wynikających z technologii wytwarzania energii i rodzaju stosowanego paliwa.

Od dnia 1 stycznia 2003 r. stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne, stosownie do art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 169, poz. 1386).

Art. 52.

1. Producenci i importerzy urządzeń określają w dokumentacji technicznej wielkość zużycia paliw i energii, odniesioną do uzyskiwanej wielkości efektu użytkowego urządzenia w typowych warunkach użytkowania, zwaną dalej „efektywnością energetyczną”.
2. Producenci i importerzy urządzeń wprowadzanych do obrotu informują o efektywności energetycznej urządzeń na etykiecie i w charakterystyce technicznej.

Art. 53. Zakazuje się wprowadzania do obrotu na obszarze kraju urządzeń nie spełniających wymagań określonych w art. 52.

W Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 maja 2005 r. w sprawie wymagań dotyczących dokumentacji technicznej, stosowania etykiet i charakterystyk technicznych oraz wzorów etykiet dla urządzeń (Dz. U. Nr 98, poz. 825) określono obowiązujące wzory!!!.

urządzenia, instalacje, sieci i ich eksploatacja

Osoby zajmujące się eksploatacją sieci oraz urządzeń i instalacji określonych w przepisach, obowiązane są posiadać kwalifikacje potwierdzone świadectwem wydanym przez komisje kwalifikacyjne.

Sprawdzenie spełnienia wymagań kwalifikacyjnych powtarza się co pięć lat.

Świadectwa kwalifikacyjne, o których mowa w art. 54 ustawy wymienionej w art. 1, wydane bezterminowo na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują moc przez okres 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

W ROZPORZĄDZENIU MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. z dnia 21 maja 2003 r. Nr. 89. poz.828), określono że:

Nie wymaga się potwierdzenia posiadania kwalifikacji w zakresie obsługi urządzeń i instalacji u użytkowników eksploatujących:

- 1) urządzenia elektryczne o napięciu nie wyższym niż 1 kV i mocy znamionowej nie wyższej niż 20 kW, jeżeli w dokumentacji urządzenia określono zasady jego obsługi;
- 2) urządzenia lub instalacje cieplne o mocy zainstalowanej nie wyższej niż 50 kW.

**Szkolenie z zakresu: Prawo energetyczne – najnowsze regulacje
Dofinansowane w ramach Projektu „Wzrost poziomu wiedzy i podniesienie
rozwoju zawodowego w budownictwie” ze środków Unii Europejskiej z
Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Zintegrowanego
Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Priorytet 2.1**

Dziękuję za uwagę...

**dr inż. Grzegorz Barzyk
Rzecznik energetyczny SEP
e-mail: barzyk@ps.pl**